

SMOKE FREE PARTNERSHIP TÁJÉKOZTATÓ

DOHÁNYTERMÉKEKRŐL SZÓLÓ IRÁNYELV
TÉNYEK, NEM KITALÁCIÓK

A SMOKE FREE PARTNERSHIP JELEN TÁJÉKOZTATÓJA

1. Felsorolja a felülvizsgált Dohánytermékekről szóló irányelv (DTI) legfontosabb új rendelkezéseihez kapcsolódó bizonyítékokat.
2. Szembeszáll a dohányipar által terjesztett mítoszokkal.
3. Kifejti, miért gondoljuk úgy, hogy néhány esetben a DTI felülvizsgálatra és fejlesztésre szorul.

A DOHÁNYZÁS A GYEREKEK ÉS FIATAL FELNÖTTEK FÜGGŐSÉGE -A DTI SEGÍT MEGVÉDENI A KÖVETKEZŐ GENERÁCIÓT

- A dohányosok jellemzően gyermekkorban kezdik, majd válnak függőkké: a dohányosok 70%-a 18 éves kora előtt, 94%-a pedig 25 éves kor előtt kezd dohányozni;¹
- A dohányzás a megelőzhető korai elhalálozás és megbetegedés legfőbb oka, évente 700 000 ember halálát okozza az EU-ban, többet, mint a következő hat ok együttvéve (közúti halál, tiltott kábítószer, öngyilkosság, gyilkosság, AIDS és munkahelyi balesetek).²
- Becslések szerint a DTI öt éven belül 2,4 millióval csökkenti a dohányosok számát az EU-ban, ezzel összesen 2 234 munkahelyet tart meg, 4 milliárd eurót takarít meg a gazdaság számára, 506 millió euróval csökkenti éves szinten az egészségügyi kiadásokat és 16,8 millió életévet ment meg.²
- Az olyan országokban, mint Kanada³ és Ausztrália,⁴ az átfogó dohányzás-ellenőrzési stratégiáknak

köszönhetően – mint például a nagyméretű képes egészségvédő figyelmeztetések – évről-évre jelentősen csökkent a fiatalok dohányzása.

DOHÁNYIPARI ÉRDEKELLENTEK

A multinacionális dohányipari cégek számára kötelező a részvényesi értékmaximalizálás, aminek következtében ellenállnak a kormányok azon törekvéseinek, amelyek a dohányzás elterjedtségének csökkentésére irányulnak. Az EU és tagállamai felismerték, hogy kibékíthetetlen érdekellentétek húzódnak a dohányipar és a népegészségügy között.⁵ Az EU és tagállamai a WHO FCTC (Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezménye) tagjaiként kötelesek biztosítani azt, hogy a dohányipar kereskedelmi és önnön érdekeltégei ne aknázzák alá a dohányzás-ellenőrzési irányelveket.⁶

2000-ben a British American Tobacco (BAT) azt állította, hogy az akkor még

csak előkészületben lévő DTI „eltörli” a dohánygyártásban foglalkoztatottakat az Egyesült Királyságban.⁷ Ennek ellenére 2005-ben, amikor az Egyesült Királyságban és Írországban 500 munkahely megszüntetésével a BAT elköltöztette a termelését az EU-ból, az általuk kiadott sajtónyilatkozat szerint az ok költségcsökkentés, nem pedig a DTI volt.⁸ Az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alap pedig azt jelezte, hogy a dohányiparban végbemenő létszámcsökkentést elsősorban a globalizáció, NEM pedig a dohányzás-ellenőrzési jogi szabályozás okozza.⁹

A dohányipar érvei a DTI-vel szemben általában nem függetlenül hiteles vagy szakértők által értékelt forrásokból származnak. A DTI-t alátámasztó bizonyítékok népegészségügyi akademikusoktól és klinikusoktól származnak, függetlenül hitelesek és ellenőrzöttek. Következzenek a dohányipar mítoszainak cáfolatai. A jelen dokumentumban szereplő bizonyítékok forrásai, illetve a teljes hivatkozási lista megtalálható a jelen publikáció online verziójában a www.smokefreepartnership.eu internetes oldalon.

MÍTOSZOK A DOHÁNYIPAR

1. MÍTOSZ:

Nincs bizonyíték arra, hogy a DTI által javasolt intézkedések működőképesek.

TÉNY

Meggyőző bizonyítékok vannak arra, hogy a DTI rendelkezései egyfelől arányosak a belső piac szempontjából, másfelől segítik a fiatalok dohányzásra való rászakásának csökkentését, a felnőtt dohányosok leszokását, valamint megakadályozzák a leszokott dohányosok visszaesését. Az alábbiakban az erre vonatkozó bizonyítékokat összegezzük.

Képes- és szöveges figyelmeztetés az elő- és hátlap 75%-án [3.2; 9. cikk]

A bizonyítékok módszeres áttekintése megmutatja, hogy a dohánytermékek csomagolásán elhelyezett egészségügyi figyelmeztetések hatékonyak a fiatalok rászakási hajlandóságának csökkentésében, illetve a dohányzástól való leszokás ösztönzésében. A képes figyelmeztetések valamint a 75%-os vagy annál nagyobb figyelmeztetések jelentősen nagyobb hatást érnek el, mint az 50%-os vagy az alatti, kizárólag szöveges figyelmeztetések, különösen a fiatalok körében.¹⁰ Belgiumban a leszokást segítő központba beérkező hívások száma több mint kétharmaddal nőtt a telefonszámot tartalmazó képes figyelmeztetésekkel ellátott csomagolások megjelenésének évében.¹¹

Azokban az országokban, ahol a nagyméretű képes figyelmeztetéseket bevezették, azok általában egy átfogó dohányzás-ellenőrzési stratégia részeként jelentek meg, és mivel a csomagolások megváltoztatásának hatása nem azonnali, ezért néha nehéz bizonyítani az oksági kapcsolatot az egészségügyi figyelmeztetések és a dohányzásra rászokó fiatalok számának csökkenése között. Mindazonáltal Kanadában megfelelő bizonyítékok állnak rendelkezésre arról, hogy a képes figyelmeztetések 2001-es bevezetése hatékonyan hozzájárult a leszokási kísérletek számának növekedésében és a dohányosok arányának csökkenésében.¹² A 15–19 éves korosztályban a dohányzók aránya 25%-ról 22%-ra csökkent abban az évben, amikor a képes figyelmeztetéseket bevezették, és a csökkenés üteme olyannyira megmaradt, hogy 2011-re ennek a korcsoportnak mindössze 12%-a volt már csak dohányos.³

A kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-szintek eltávolítása a csomagolásról, egyéb, szemléletesebb információk megjelenítésének érdekében [3.2, 12. cikk]

Ez összhangban van azokkal a legújabb kutatási eredményekkel, melyek azt mutatják, hogy a kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-szintek megjelenítése a cigaretta csomagolás oldalán félrevezetőek és azt a hatást kelthetik a vásárlókban, hogy néhány dohánytermék biztonságosabb, vagy kevésbé ártalmas, mint mások.^{13,14} Ez valószínű információ, ugyanis az alacsony kátránytartalmú cigaretták semmivel sem kevésbé ártalmasak, mint a magas kátránytartalmúak.^{15,16} Ennek ellenére a tagállamokbeli dohányosok leginkább kátrány-, nikotin- és szén-monoxid-szintet említik az adott márka ártalmosságának legfőbb indikátoraként¹⁷ és a dohányosok – főleg a leszokást fontolgatók – rendszeresen nézegetik ezeket az adatokat.¹⁸ Ez alátámasztja annak szükségességét is, hogy a leszokással kapcsolatos információkat minden csomagoláson megjelenítsék, mivel világos, hogy a leszokni vágyó dohányosok megnézik a csomagoláson szereplő információkat.

A „vékony” cigaretták betiltása [3.2, 12. cikk]

A csomagolás kivitelezésének fiatal nőkre gyakorolt hatásáról szóló kutatások – amik magukba foglalták az olyan márkajelzéseket, mint a „slim”, illetve a vékonyabb csomagolás és a rózsaszín színvilág – arra az eredményre jutottak, hogy ezek a csomagolások félrevezetőek és jelentősen vonzóbbak a fiatal nők számára.^{19,20} Pontosabban az ilyen csomagolások erősítik azt a hitet, hogy a dohányzás segít az étvágy kontrollálásában, megelőzi a súlygyarapodást, valamint hogy az ilyen cigaretták kevésbé ártalmasak. Ez egy olyan egyre erősödő probléma, amit a DTI-nek kezelnie kell, mivel a – kifejezetten nők számára gyártott – vékony cigaretták globális eladási értékei 2011 és 2016 között várhatóan 4%-ról 13%-ra fog nőni a dohányárak piacán.²¹

Minimum 20 szál cigaretta egy csomagolásban, és téglatest alakú csomagolási követelmény [13. cikk]

A cigaretta átlagos csomagárának növelése segít a fiatalok rászakási arányának csökkentésében, mivel a fiatalok kifejezetten árérzékenyek, és magasabb árak mellett letesznek a cigaretta vásárlásról.²² A kevesebb mint 19 szál tartalmú csomagolások a 27 tagországból már 16-ban be vannak tiltva.² Az egészségügyi figyelmeztetések úgy vannak kialakítva, hogy a legjobb hatásukat négyzetes hasáb alakú csomagolásokon fejtik ki, és van némi bizonyíték arra nézve is, hogy ezek a figyelmeztetések nem annyira

feltűnőek más, például rúzs vagy parfüm alakú csomagolásokon.²³

Összetevők és emissziós értékek – jellegzetes ízek betiltása [3.1, 6. cikk]

Tilos a cigaretta ízét kiemelő ízesített dohánytermékek (pl. csokoládé, menta, vanília, cseresznye, barack és szőlő) előállítására. Ezek az ízek javítják a dohánytermék ízét és könnyebbé teszik a letudózást, különösen azok között a fiatalok között, akik éppen elkezdtek dohányozni.²⁴

2. MÍTOSZ:

A javaslat elősegíti a dohányáru tiltott kereskedelmét.

TÉNY

A multinacionális dohányipari cégek tiltott dohánykereskedelemmel kapcsolatos aggodalmát abban a történelmi kontextusban kell nézünk, amelyben néhány gyártó megkönnyítette a saját termékeinek csempészesét.^{25,26,27,28} 2004 óta a négy legnagyobb nemzetközi dohányipari cég több milliárd dollárt fizetett ki büntetés és illeték címén cigaretta csempészési perek rendezésére az EU-ban és Kanadában.^{29,30} A Japan Tobacco International jelenleg is az EU kivizsgálása alatt áll.³¹

A hatásvizsgálat megerősíti, hogy a dohányipari cégek nem tudtak meggyőző bizonyítékot szolgáltatni azt illetően, hogy a nagyobb egészségügyi figyelmeztetések, a képes figyelmeztetések, vagy az egységesített csomagolás növelni fogja a dohányárak feketekereskedelmét, ezáltal csökkentve a törvényes forgalmat.² Azokban a tagállamokban, ahol bevezették a képes figyelmeztetéseket, nem nőtt a feketekereskedelem, sőt, az Egyesült Királyságban a képes figyelmeztetések 2008-as bevezetése óta, az tiltott dohánykereskedelem aránya 14%-ról 9%-ra csökkent.³²

A dohánytermékek csomagolásai eleve könnyen hamisíthatók, éppen emiatt tesz a dohányipar rejtett jelzéseket a csomagolásokra: hogy meg tudja különböztetni a valódi és hamisított csomagokat. Azokon a csomagokon, amelyek már az új irányelv szerint készülnek, továbbra is szükséges lesz feltüntetni minden, jelenlegi csomagoláson is szereplő egészségügyi figyelmeztetést és egyéb jelzést – így semmivel sem lesz könnyebb hamisítani őket.³³ A feketekereskedelem kezelése végrehajtási kérdés. Az Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményének a tiltott kereskedelemre vonatkozó

jegyzőkönyvét (ITP) 2012 novemberében fogadták el, ami annak a ratifikálásától számítva tovább erősíti az EU hatáskörét a feketekezelésben. A DTI által meghatározott intézkedések minden dohánygyártó céget arra fognak kötelezni, hogy hozzanak létre egy nyomkövető rendszert, amelyet úgy terveztek meg, hogy lehetővé tegye az EU számára, hogy megfeleljen az ITP követelményeinek.

3. MÍTOSZ:

Ezek a javaslatok nem népszerűek a közvélemény szemében.

TÉNY

A dohányzás-ellenőrzési szakpolitikák népszerűek az EU állampolgárainak körében: 76% támogatja a képes figyelmeztetések elhelyezését a csomagolásokon; 73% támogatja a csomagolásokon elhelyezett jobb biztonsági elemeket; 63% támogatja az ízesített dohány betiltását; 57% támogatja az egyszerű, szabványos csomagolást.¹⁷

4. MÍTOSZ:

A javaslat ártani fog a foglalkoztatásnak az EU-ban

TÉNY

A DTI-ben szereplő javaslatok a becslések szerint 5 év alatt 2%-al fogják csökkenteni a dohányfogyasztást. Ez a fogalomvisszaesés csekély csökkenést fog csak okozni a dohányszektor foglalkoztatottságában, amivel egy hosszú ideje tartó trendhez járul hozzá. Ugyanakkor a dohányipar nem egy munkaerő-igényes iparág. 2008-ban a dohányipar mindössze 34 000 embert foglalkoztatott,³⁴ vagyis az EU-27-ben foglalkoztatottak 0,015%-át. Ha az emberek kevesebbet költenek dohányipari termékekre, akkor többet költenek nem dohányipari termékekre és szolgáltatásokra a magasabb munkaigényű ágazatokban. Ezek az iparágak a termékeik iránti igényben, valamint a foglalkoztatottságban is növekedést fognak tapasztalni, ami a következő 5 évben 2 234 új munkahelyet jelent EU-szerte³⁵.

5. MÍTOSZ:

A javaslat ártani fog a dohánytermesztőknek

TÉNY

Az EU dohánytermesztése az európai dohányipar dohányellátásának

mindössze egynegyedét adja.^{36,37} A dohányárak 1%-os csökkenése az EU-ban legfeljebb 0,25%-os csökkenést eredményez majd az európai dohánybetakarításban.³⁷ Az UNITAB, az Európai Dohánytermelők Szövetsége elismerte, hogy az ízesített dohányok betiltása nem hozza hátrányos helyzetbe az EU-ban dolgozó termeszteket.³⁸

6. MÍTOSZ:

Az intézkedések komplexitása (pl. összetevők szabályozása, nyomkövetés és nyomravezetés) alááshatja egy sor kis- és középvállalkozás (kkv) életképességét.

TÉNY

A DTI-ben szereplő intézkedések megvalósítása nem a kkv-k, hanem a dohánygyártók felelőssége, így nincs ok azt hinni, hogy a javaslatok aláássák a kkv életképességét. A kiskereskedelmi forgalmazás fokozatosan fog csökkenni, nem egyik napról a másikra, mivel a fő hatás a fiatalok rászakásának csökkentése, nem pedig a dohányosok leszoktatásán van, így a forgalmazóknak lesz idejük alkalmazkodni.

7. MÍTOSZ:

A csomagolásokkal kapcsolatos további beavatkozások szellemi tulajdonjogokat sértenek, és kártérítési perekhez vezetnek.

TÉNY

A dohánytermék védjegyek használata már eleve törvényi szabályozás alatt áll. A védjegy használata kiváltság, nem pedig egy jog, ahogyan azt a Kereskedelemhez Kapcsolódó Szellemi Tulajdonjogok Egyezményének (TRIPS) 20. cikke és 8. cikkének 1. bekezdése meghatározza: „a tagok a közegészség védelmében intézkedéseket hozhatnak, feltéve, hogy az ilyen intézkedések összhangban vannak a jelen egyezmény rendelkezéseivel.” A nemzetközi kereskedelmi egyezmények csakugyan nem teszik lehetővé, hogy valaki jogszerűen használja a védjegyet, és minden esetben lehetővé teszik a kormányok számára, hogy lépéseket tegyenek a közegészség védelmében.³⁹ Az uniós jog a jelenlegi DTI-ben⁴⁰ és a gyógyszerekről szóló irányelvekben⁴¹ eleve korlátozza a védjegyeket, kártalanítás igény kizárása mellett.

8. MÍTOSZ:

A javaslatok újabb akadályokat hoznak be a kereskedésbe azok eltüntetése helyett.

TÉNY

A hatásvizsgálat állítása szerint a DTI javaslatok biztosítani fogják, hogy a tagállamok összhangba hozzák a nemzeti jogszabályrendszerüket a nemzetközi kötelezettségekkel, és tudományos eredményekkel, miközben az EU-s jog által megkövetelt magas szintű egészség védelemről is gondoskodnak.²

9. MÍTOSZ:

A szabványos csomagolás és a nagyobb egészségügyi figyelmeztetések zavaróak lehetnek, és többletköltséget jelentenek a kiskereskedőknek.

TÉNY

Éppen olyan könnyű a szabványos csomagok eladása, mint a márkajelzéssel ellátottaké. Az iparág azon becslése, mely szerint 45 másodperccel tovább fog tartani egy értékesítés, egy olyan kutatáson alapszik, amiben összesen 6 dohányáru kiskereskedőt véleményét kérték ki.⁴² A több, mint 5 000 tranzakciót magába foglaló objektív tanulmány szerint⁴³ – amelyet egy ausztrál kísérlet is alátámaszt⁴⁴ – a szabványos csomagolás nem növeli meg a tranzakcióhoz szükséges időt.

10. MÍTOSZ:

A dohányipart ugyanolyan jogoknak kellene megilletnie a szakpolitikai döntéshozatali folyamatban mint az egészségügyi közösséget

TÉNY

A dohányáru, nem olyan, mint a többi termék, mivel ez az egyetlen legális fogyasztói termék a piacon, amelynek rendeltetészerű használata halálos kimenetelű. Éppen ezért az Egyesült Királyság és további 170 kormány aláírta az Egészségügyi Világszervezet Dohányzás-ellenőrzési Keretegyezményét, ami jogi kötelezettségeket ró a kormányokra, hogy szigorúan szabályozzák a dohánytermékeket és megvédjék a dohányzás-ellenőrzési irányelveiket a dohányipar kereskedelmi és önértékétől.

A DTI TOVÁBBFEJLESZTÉSE

A Smokefree Partnership véleménye szerint a DTI-t a következő módokon lehetne továbbfejleszteni.

Szabványos csomagolás [(40),(41) 24. cikk]

A tagállamok bevezethetik a szabványos csomagolást, de úgy véljük, hogy ennek inkább kötelező érvényűnek kellene lennie a DTI-ben, mivel elég bizonyíték áll rendelkezésre azt illetően, hogy a szabványos csomagolás – ami a termék szabványos betűvel kiírt nevén kívül minden márkajelzést eltüntet a csomagolásról (színek, logo stb.) – hatásos eszköz az egészségügyi figyelmeztetések hatásának növelésében, illetve a csomagolás vonzóságának csökkentésében, főleg a fiatalok szemében. Egy Philip Morris igazgatót idézve „a dohányosok felé az utolsó kommunikációs eszközünk a csomagolás. Minden más marketing üzenet hiányában a csomagolás ... márkánk lényegének egyedüli kommunikátora.”⁴⁵

Nyomonkövethetőség és biztonsági jellemzők [14. cikk]

A DTI javaslat megköveteli csomagolás-szintig érő EU-s nyomkövető rendszer kialakítását az egész szállítási láncban (kivéve a kiskereskedelmet). A jelenlegi irányelv felhatalmazza a Bizottságot, hogy nyomkövetéshez és azonosításhoz kapcsolódó technikai intézkedéseket alkalmazzon, amely jogkör a jelenlegi

irányelvvel lép hatályba. Ez az új intézkedés megerősíti a tagállamok jogkörét a feketekezeskedelem kezelésére, valamint lehetővé teszi a vásárlók számára a dohánytermékek valódiságának ellenőrzését. Azonban a javaslat jóval hatékonyabbá válhatna, ha kötelezővé tennék a csomagoló doboz és a külső csomagolás azonosítói közötti kapcsolatot; rejtett és látható biztonsági jellemzőket; valamint a nyomkövető és nyomravezető rendszerrel kapcsolatos adattárolást és hozzáférést függetlenné tennék a dohánygyártóktól.

Nikotintartalmú termékek [18. cikk]

A jelenlegi javaslat megköveteli, hogy egy bizonyos nikotin koncentrációt meghaladó termékek gyógyszernek minősüljenek, míg az adott szint alattiakat a DTI szabályozza.

Nyomatékosan javasoljuk, hogy minden nem-dohány jellegű nikotintartalmú termék gyógyszer engedélyezési eljárás alá essen, a következők miatt:

- A gyógyszerészeti szabályozás biztosítani fogja, hogy a jó minőségű termékek továbbra is elérhetőek legyenek a dohányosok számára, ugyanakkor megakadályozza a nem dohányzó gyerekek vagy fiatalok számára történő hirdetésüket vagy értékesítésüket. Az olyan édes

ízesítések betiltását is lehetővé tenné, mint a rágógumi, csokoládé és vanília, amelyek különösen vonzóak a gyerekek számára.

- Az irányelvben meghatározott határértékét nehéz mérni, mivel a felhasználók által aktuálisan bevitt nikotinszint attól függ, hogy hogyan használják a terméket, nem pedig magától a nikotinszinttől. A DTI jelenlegi tervezetében ez a terület rossz szabályozását eredményezné, mivel annak meghatározása, hogy egy termék a határérték felett vagy alatt van, nehéz és költséges, valamint nagyon hasonló termékeket szabályoznának nagyon eltérő módokon.

- A DTI által szabályozott termékek számára kötelező lesz a csomagolás elő- és hátoldalán egy 30%-os figyelmeztetés megjelenítése a következő szöveggel: „Ez a termék nikotint tartalmaz és károsíthatja az Ön egészségét”. Ez a figyelmeztetés félrevezető, és eltérítheti a dohányzókat a nikotinpótló terápiáktól (NPT). Az NPT gyógyszerészeti engedéllyel rendelkezik az EU-ban, a dohányosok leszokásának segítése miatt, mivel a benne található nikotin hatásosan segíti a leszokást anélkül, hogy ártalmas lenne. Ha minden nikotintartalmú termék gyógyszerészeti szabályozás alá esne, nem lenne szükség erre a figyelmeztetésre.

Hivatkozási lista

- ¹ Special Eurobarometer 385, Attitudes of Europeans towards tobacco 2012: http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/eurobaro_attitudes_towards_tobacco_2012_en.pdf megtekintve 2013. március 15-én
- ² A tagállamoknak a dohánytermékek gyártására, kiszerezésére és árusítására vonatkozó törvényi, rendeleti és közigazgatási rendelkezései közelítéséről szóló európai parlamenti és tanácsi irányelvre vonatkozó javaslatához mellékelt hatásvizsgálat. Európai Bizottság 2012. december http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/com_2012_788_ia_en.pdf megtekintve 2013. március 15-én.
- ³ Health Canada. Canadian Tobacco Use Monitoring Survey (CTUMS) 2011. http://www.hc-sc.gc.ca/hc-ps/tobac-tabac/research-recherche/stat/ctums-esutc_2011-eng.php megtekintve 2013. március 3-án.
- ⁴ White, V. Bariola, E. Australian secondary school students' use of tobacco, alcohol, and over-the counter and illicit substances in 2011. Report prepared for: Drug Strategy Branch Australian Government Department of Health and Ageing. 2012. december [http://www.nationaldrugstrategy.gov.au/internet/drugstrategy/Publishing.nsf/content/BCBF6B2C638E1202CA257ACD0020E35C/\\$File/National%20Report_FINAL_ASSAD_7.12.pdf](http://www.nationaldrugstrategy.gov.au/internet/drugstrategy/Publishing.nsf/content/BCBF6B2C638E1202CA257ACD0020E35C/$File/National%20Report_FINAL_ASSAD_7.12.pdf) megtekintve 2013. március 15-én
- ⁵ WHO Framework Convention on Tobacco Control Article 5.3 guidelines. http://www.who.int/fctc/protocol/guidelines/adopted/article_5_3/en/index.html. megtekintve 2013. március 15-én
- ⁶ WHO FCTC Article 5.3 http://www.who.int/fctc/text_download/en/index.html. megtekintve 2013. március 15-én
- ⁷ Mandal et al. Block, amend, delay: tobacco industry efforts to influence the European Union's Tobacco Products Directive (2001/37/EC). 2012. június http://www.smokefreepartnership.eu/IMG/pdf/EU_TI_TPD_report_May_2012.pdf. megtekintve 2013. március 15-én
- ⁸ BAT sajtóközlemény 2005. július 13. UK and Ireland announce factory closure proposals. http://www.bat.com/group/sites/uk__3mnfen.nsf/vwPagesWebLive/DO6P3DSB?opendocument&SKN=1. megtekintve 2013. március 10-én.
- ⁹ Az Európai Globalizációs Alkalmazkodási Alapnak, az Európai Parlament, a Tanácsi és a Bizottság közötti költségvetési fegyverről és a pénzgazdálkodás hatékonyságáról és eredményességéről szóló, 2006. május 17-i intézményközi megállapodás 28. pontja alapján történő igénybevételeéről. 2013. március <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2013:0119:FIN:EN:PDF> megtekintve 2013. március 3-án
- ¹⁰ Health Warning Messages on Tobacco Products: A Review (Hammond 2011, Tobacco Control) <http://www.tobaccolabels.ca/health/resources/2011hwreviewhammond.pdf> megtekintve 2013. március 3-án A Review of the Science Base to Support the Development of Health Warnings for Tobacco Packages. Newport: Sambrook Research International; 2009. (Report prepared for the European Commission). http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/warnings_report_en.pdf megtekintve 2013. március 15-én
- ¹¹ Foundation against cancer, sajtóközlemény, Brüsszel, 2012. február 3. <http://www.cancer.be/sites/default/files/cp-tabacstop-fev2012.pdf>
- ¹² Azagba, S, Sharaf, M. The Effect of Graphic Cigarette Warning Labels on Smoking Behaviour: Evidence from the Canadian Experience. Nicotine & Tobacco Research, 2012. <http://ntr.oxfordjournals.org/content/early/2012/09/12/ntr.nts194.full> megtekintve 2013. március 15-én
- ¹³ Hammond D, White CM: Improper disclosure: Tobacco packaging and emission labelling regulations, Public Health, 2012, doi:10.1016/j.puhe.2012.03.012 <http://davidhammond.ca/Old%20Website/Publication%20new/2012%20Constituent%20Labels%20-%20Public%20Health%20%28Hammond%20&%20White%29.pdf> Megtekintve 2013. március 15-én
- ¹⁴ Gallopel-Morvan K, Moodie C, Hammond D, Eker F, Beguinot E, Martinet Y: Consumer understanding of cigarette emission labelling. European Journal of Public Health, 2010, doi: 10.1093/eurpub/ckq087 <http://eurpub.oxfordjournals.org/content/early/2010/07/01/eurpub.ckq087.full> Megtekintve 2013. március 15-én
- ¹⁵ Leavell, N. The Low Tar Lie. Tobacco Control 1999;8:433–439 <http://tobaccocontrol.bmj.com/content/8/4/433.full> Megtekintve 2013. március 15-én
- ¹⁶ Monograph 13: Risks Associated with Smoking Cigarettes with Low Tar Machine-Measured Yields of Tar and Nicotine. National Cancer Institute. US National Institutes of Health. <http://cancercontrol.cancer.gov/brp/tcrb/monographs/13/> megtekintve 2013. március 4-én.
- ¹⁷ Special Eurobarometer 385, Attitudes of Europeans towards tobacco 2012: http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/eurobaro_attitudes_towards_tobacco_2012_en.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ¹⁸ Environics Research Group: Toxics information on cigarette packaging: results of a survey of smokers. Health Canada, 2003 www.tobaccolabels.ca/constitu/canada Megtekintve 2013. március 15-én
- ¹⁹ Hammond D, Daniel S, White CM: The effect of cigarette branding and plain packaging on female youth in the United Kingdom, Journal of Adolescent Health, 2012. [http://davidhammond.ca/Old%20Website/Publication%20new/2012%20UK%20Youth%20Plain%20Packaging%20-%20JAH%20\(Hammond%20et%20al\).pdf](http://davidhammond.ca/Old%20Website/Publication%20new/2012%20UK%20Youth%20Plain%20Packaging%20-%20JAH%20(Hammond%20et%20al).pdf) Megtekintve 2013. március 15-én
- ²⁰ Impact of female-oriented cigarette packaging in the United States. Hammond D, Doxey J, Daniel S, Bansal-Travers M. Nicotine & Tobacco Research 2011. április 12.; doi: 10.1093/ntr/ntro45.
- ²¹ Passport, New product development in cigarettes: innovate or fail – keeping price in power, Euromonitor International, 2012.
- ²² Curbing the Epidemic. World Bank. 1999. <http://transition.usaid.gov/policy/ads/200/tobacco.pdf> Megtekintve 2013. március 15-én
- ²³ Hammond D, White C, Anderson W, Arnott D, Dockrell M. The perceptions of UK youth of branded and standardised, 'plain' cigarette packaging. European Journal of Public Health (vizsgálat alatt).
- ²⁴ Scientific Committee on Emerging and Newly Identified Health Risks, Addictiveness and Attractiveness of Tobacco Additives SCENIHR, 2010 http://ec.europa.eu/health/scientific_committees/emerging/docs/scenihr_o_029.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ²⁵ House of Commons, Committee of Public Accounts. Twenty-first report: tobacco smuggling, HC143. London, Houses of Parliament, 2003. <http://www.publications.parliament.uk/pa/cm200203/cmselect/cmpubacc/398/398.pdf> Megtekintve 2013. március 15-én
- ²⁶ Health Select Committee Second Report, 2000. Section IV, Expanding into new markets <http://www.parliament.the-stationery-office.co.uk/pa/cm199900/cmselect/cmhealth/27/2717.htm#a18>

- ²⁷ Beelman MS, Birnbauer B, Campbell D, Marsden W, Schelzig E, Sisti L. Tobacco Companies Linked to Criminal Organizations in Cigarette Smuggling. Washington DC, Center for Public Integrity, 3 March 2000 <http://www.icij.org/node/460/tobacco-companies-linked-criminal-organizations-lucrative-cigarette-smuggling> Megtekintve 2013. március 15-én
- ²⁸ LeGresley, E., et al., "British American Tobacco and the 'insidious impact of illicit trade' in cigarettes across Africa", Tobacco Control, 2008, 17(5): p 339-34 <http://tobaccocontrol.bmj.com/content/17/5/339.full> Megtekintve 2013. március 15-én
- ²⁹ Smuggling, the tobacco industry and plain packs. A report by Luk Joossens for Cancer Research UK, 2012. november http://www.cancerresearchuk.org/prod_consump/groups/cr_common/@nre/@pol/documents/generalcontent/smuggling_fullreport.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ³⁰ Heyward, M, Legal analysis of the agreements between European Union, Member States and multinational tobacco companies, New York, 2010. szeptember <http://www.ftc.gov/images/stories/Legal%20analysis%20of%20EU%20agreements%20AND%20EXECUTIVE%20SUMMARY.pdf> Megtekintve 2013. március 15-én
- ³¹ Holland J, Jovanovic B, and Dojcinovic S. Big trouble at Big Tobacco, Organized Crime and Corruption Reporting Project (OCCRP), 2011. Washington, 2011. http://www.reportingproject.net/troubles_with_big_tobacco/
- ³² Measuring tax gaps 2012. HMRC. <http://www.hmrc.gov.uk/statistics/tax-gaps/mtg-2012.pdf> accessed 9th March 2013.
- ³³ Smuggling, the tobacco industry and plain packs. A report by Luk Joossens for Cancer Research UK, 2012. november http://www.cancerresearchuk.org/prod_consump/groups/cr_common/@nre/@pol/documents/generalcontent/smuggling_fullreport.pdf Megtekintve 2013. március 15-én.
- ³⁴ Matrix Insight, Economic analysis of the EU market of tobacco, nicotine and related products, Brüsszel, 2012 (see p.71) http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/tobacco_matrix_report_eu_market_en.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ³⁵ Matrix Insight, Economic analysis of the EU market of tobacco, nicotine and related products, Brüsszel, 2012 (see p.124 and onwards) http://ec.europa.eu/health/tobacco/docs/tobacco_matrix_report_eu_market_en.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ³⁶ Directorate-General for Agriculture and Rural Development, Minutes of the Advisory Group on Tobacco held on 1st June 2012 http://ec.europa.eu/agriculture/consultations/advisory-groups/tobacco/2012-06-01/minutes_en.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ³⁷ Eurostat 2010, epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Tobacco_processing_statistics_-_NACE_Rev._1.1 Megtekintve 2013. március 15-én
- ³⁸ Az Unitab állásfoglalása a Régiók Bizottságának DTI-ről tartott konferenciáján. 2013. február 25.
- ³⁹ 2001/37/EK irányelv, 7. cikk – A "light", "mild" kifejezések használatának betiltása, egyes márkák betiltását vonta maga után (pl. "Malboro Light") <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:32001L0037:EN:HTML> Megtekintve 2013. március 15-én
- ⁴⁰ Alemanno A., Bonadio E., Do you mind my smoking? plain packaging of cigarettes under the TRIPS agreement. J. Marshall Rev. Intell. Prop. L. 450 2011. tavasz <http://jmripl.com/articles/Alemanno3.pdf> Megtekintve 2013. március 15-én
- ⁴¹ 2001 Directive on Medicinal products and Guidelines prohibits the use of "elements of a promotional nature on the packaging" and regulates the use of the logo Art 62 of the Directive. Directive: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2001:311:0067:0128:en:PDF>. Irányelvek: http://ec.europa.eu/health/files/eudralex/vol-2/c/bluebox_02_2008_en.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ⁴² Potential impact on retailers from the introduction of plain tobacco packaging. Deloitte Australia, 2011. február https://www.australianretailers.com.au/downloads/pdf/deloitte/2011_01_31_AAR_Plain_Packaging2.pdf Megtekintve 2013. március 15-én
- ⁴³ Carter OBJ, Mill BW, Phan T, et al Measuring the effect of cigarette plain packaging on transaction times and selection errors in a simulation experiment. Tob Control doi:10.1136 on-line publikáció 2011. szeptember 26. <http://tobaccocontrol.bmj.com/content/early/2011/09/23/tobaccocontrol-2011-050087.abstract> Megtekintve 2013. március 15-én
- ⁴⁴ Carter, O et al. Plain packaging for cigarettes improves retail transaction times. BMJ 2013; 346:f1063. <http://www.bmj.com/content/344/bmj.e525/rr/630359> Megtekintve: 2013. március 25.
- ⁴⁵ Hulit M . Marketing issues corporate affairs conference May 27, 1994—Manila. 1994.május 27. Philip Morris. Bates No. 2504015017/5042, <http://legacy.library.ucsf.edu/tid/jga42e00/pdf> Megtekintve 2013. március 15-én.

CONTACT

Smoke Free Partnership c/o European Respiratory Society

49-51 rue de Treves
1000 Brussels, Belgium

Tél : +32 2 238 53 60
Fax : +32 2 238 53 61

E-mail : smokefree.partnership@ersnet.org

www.smokefreepartnership.eu

Florence Berteletti Kemp

Director, Smoke Free Partnership

Tél : +32 2 238 53 63

Fax : +32 2 238 53 61

E-mail : florence.berteletti@ersnet.org

design by **inextremis.be**

